

[Peter Nielsen.]

må kunne opsume den arbejdskraft, som landbruget ikke længere har brug for; men industriudviklingen er navnlig i de senere år foregået i hovedstadsområdet; vi får derfor den skæve udvikling, at landbrugsegne skubber arbejdskraften fra sig, og kun hovedstadsområdet kan delvis opsume den. Det bevirker, at visse områder i provinsen langsomt affolkes, medens befolkningstilvæksten i København og omegn får en usund stigning, hvilket afstedkommer store problemer og gener for befolkningen herovre.

Der bor snart en tredjedel af Danmarks befolkning i København og dens nærmeste omegn. De har de store nærtrafikproblemer, idet mange mennesker må bruge 2-3 timer daglig for at komme til og fra deres arbejdsplads. På folketingets bord ligger der i øjeblikket forslag om ændring af hele dette trafiksystem, som er ved at vokse alle over hovedet. Hvis den skæve udvikling får lov til at fortsætte uantastet blot en halv snes år endnu med den nuværende fart, vil snart halvdelen af Danmarks befolkning være klumpet sammen herovre, og hvad det efterhånden vil betyde af problemer, kan vi vist næppe i dag gøre os nogen forestilling om; alene vandforsyningen til et så stort befolkningsområde vil blive et alvorligt problem; og imens affolkes visse dele af landet stærkere og stærkere.

Det kan jo altid diskuteres, i hvor høj grad samfundet skal blande sig i erhvervslivets forhold og prøve at dirigere udviklingen, men over for den skæve geografiske udvikling inden for industriudvidelsen, en udvikling, der kan få katastrofale følger for hele landet, må samfundet have både ret og pligt til at gribe ind. Man har de samme problemer i andre lande, f. eks. i England og i Holland. Her har de lovgivende forsamlinger i fuld enighed været parat til at få en sådan udvikling bragt ind i de rette baner, uanset hvilke synspunkter man i øvrigt har haft om statens forhold til det private erhvervsliv. Det er sket ved direkte statsstøtte og også ved en meget rigoristisk byplanlægning for hovedstadsområdet, hvorved man simpelt hen har forbudt videre industriudvikling, idet man henviser den til de ramte områder, hvor den ledige arbejdskraft er.

England har løst disse problemer, standset hovedstadens vækst, fordi der boede henved en fjerdedel af befolkningen i hovedstadsområdet. Her i Danmark ser vi roligt på, at snart halvdelen af befolkningen bor i København og omegn. Dette er ikke blot et problem for de ramte områder, men må være det for hele landet. Hverken København eller provinsens beboere er tjent med denne skæve udvikling. Selvfølgelig mærkes vanskelighederne stærkest i de mange landdistrikter, hvor det normale efterhånden er, at halvdelen af de ufaglærte arbejdere, som tidligere har været beskæftiget i landbruget, nu er konstant arbejdsløse; det er kun økonomiske og bolig-mæssige forhold, der gør, at de endnu ikke er søgt mod hovedstaden. Det er ikke akutte konjunkturer, der er skyld i denne arbejdsløshed, således at man kunne håbe på en automatisk bedring af situationen. Der er simpelt hen ikke noget produktionsapparat til alle disse mennesker, og uanset gode eller dårlige konjunkturer vil denne arbejdsløshed stadig være der.

I de ramte områder er man nu begyndt at røre på sig. Der er dannet erhvervsudvalg mange steder i de særligt ramte amter, og flere vil sikkert komme til. Det er hele befolkningen, der står bag disse udvalg, idet alle i disse områder er klar over situationens alvor. Man kan vise initiativ og opfindsomhed i disse egnsudvalg, og det er der også gjort gennem de forskellige planer, men man kan ikke selv løse problemerne, fordi man mangler kapital. Et industriområde vil altid suge kapital til sig, når det producerer det meste til hele landets behov; derfor sker kapitalophobningerne også her i København og omegn, derfor kommer industriudviklingen her, hvor pengene er, og derfor må det være samfundets opgave at gribe regulerende ind. Den her foreslåede lovgivning vil virke med hertil, for så vidt de fornødne midler stilles til rådighed for lovens formål, og ved et fornuftigt samarbejde mellem det foreslåede egnsudviklingsråd og de lokale udvalg må det være muligt at få udviklingen ind i sundere baner.

Men hvad er det for nye produktioner, man altså nu vil iværksætte med statsgaranti eller med statslån? Vil man lave konkurrerende foretagender til allerede bestående,